

[Harald Petersen.]

søg, man her gør, idet man prøver paa at tilrettelægge det kommende Valgs Udfald ved at søge at berøve Venstre saa og saa mange Mandater i Forvejen, saa man sidder saa meget sikrere selv. Naar jeg nævnte det Udtryk i Gaar, havde det bl. a. sin Forklaring i den ledende Artikel, som fandtes i et af den høje Regerings sekunda Støtteorganer, „Politiken“, hvori man var inde paa at advare Venstre meget stærkt mod at kritisere det, der her var fremkommet fra Regeringen, idet man maatte forvente, at Regeringen til sidst kunde blive saa utaalmodig, at man for det første fik gennemført en ny Valglov, der berøvede Venstre nogle Mandater, og derefter tog et Folketingsvalg. Det er saadan lidt i Retning af den Balkanisering, jeg tænkte paa i Gaar.

Nu maa jeg sige, at den Valgangst, der lyste ud af „Politiken“, forstod jeg godt; jeg kan forklare mig Baggrunden for den, men hvis saadan noget skulde være under Overvejelse fra den høje Regerings Side, er det kun en haard Anklage mod de to Partier, som har banet Vej for Regeringen, og som formentlig i fuldt Maal vil opfylde deres Forpligtelser over for den Regering, de har født til Verden. I hvert Fald vil Venstre være ganske uanfægtet af, om Regeringen skulde finde paa at udskrive Valg før eller efter Vedtagelsen af en Valglov, ganske uanset hvilket Indhold denne Valglov maatte have.

I øvrigt tror jeg ikke, at de Bemærkninger, der er fremsat fra forskellig Side, giver mig Anledning til at lægge noget til eller trække noget fra i den principielle Vurdering, som jeg i Gaar havde Lejlighed til at give af dette Forslags Indhold. Kun maa jeg sige til det ærede Medlem Hr. Holger Eriksen, at naar han i Dag talte om, at Venstre byggede sin principielle Opfattelse paa, at vi skulde tilbage til Flertalsvalget i Enkeltmandskredse, var det en Misforstaaelse. Jeg sagde allerede i Gaar, at der fra Venstres Side ikke er noget som helst til Hinder for, hvis det viser sig, at der som hidtil her i Tinget fortsat er et Flertal for at bevare Forholdstalsvalgmaaden; at gaa ind i en Drøftelse af de Realitetsproblemer, der foreligger med Hensyn til en Ændring af Valgloven, men ikke en Ændring i den Retning, som det forelagte Forslag er Udtryk for, derimod en Ændring, som tager Hensyn til de Hovedsynspunkter, som jeg havde Lejlighed til at fremdrage i Gaar. De hviler paa den Opfattelse, at man ved at gaa den Vej, som den højtærede Regering her foreslaar, faktisk gaar mod det,

som den Grundlovsbestemmelse, som det ærede Medlem Hr. Kristen Amby talte om, giver et Fingerpeg om den rette Forstaaelse af.

Kristen Amby: Det ærede Medlem Hr. Holger Eriksen sagde i Gaar noget, som vi andre maaske i højere Grad burde have understreget i første Omgang, at Valgloven af 1920 slet ikke var saa daarlig en Valglov, som nogle vil gøre den til. Det synes jeg der er Grund til at fremhæve, naar man nu fra visse Sider hører den anklaget saa uhyre stærkt, bl. a. fra Retsforbundets Side. Man maa dog ikke glemme, at denne Valglov saa sent som i 1943 praktisk talt gav fuld Retfærdighed i Holdhold til Forholdsmæssighed. Jeg nævner blot lige nogle faa Tal. Dengang betalte Socialdemokratiet sine Mandater med 13 555 Stemmer, de Radikale med 13 475, Konservative med 13 597 og Venstre med 13 316 Stemmer. Nærmere kan man da vist ikke komme det, naar man ikke vil have det til 0,0.

Jeg synes alligevel, det siger lidt om, at vi maa anerkende, at det Arbejde, der blev gjort i 1920 ud fra det Synspunkt, at der skal skabes forholdsmæssig Retfærdighed, har vist sig at have haft en meget stor Holdbarhed i sig. Jeg kunde maaske nu tænke mig, at de Mennesker, der er interesseret i, at vi ikke skulde have en Ændring af Valgloven nu, kunde underskrive, hvad det ærede Medlem Hr. Aksel Møller sagde — det var vist før Valget — om, at en bestemt tidligere højtæret Minister, det ærede Medlem Hr. Axel Kristensen fra København; dog vist ved det, der forestod, var ved som en Elefant at komme til at træde i en Porcelænsbutik. For naar Valgloven virkede saaledes i 1943, havde vi nok slidt den videre, til vi skulde have en Grundlovsændring, hvis man ikke havde handlet fra Venstres Side, som man gjorde.

I øvrigt vil jeg gerne takke for den saglige Velvilje, der er vist mod det — jeg vil ikke kalde det Forslag, for det vilde være pretentiøst, men skal vi sige Udkast til Overvejelse, jeg har fremsat vedrørende en anden Maade at beregne Mandaterne paa. Det gaar i Korthed ud paa følgende: Det første man gør, er, at man afventer hele Valgets Tal, og saa faar Partiernes tildelt, hvad de skal have efter deres Stemmer. Dernæst er det fastsat, at Amterne skal have saa og saa mange Mandater, og hvis det nu gik restløst op, naar man skulde til at regne Partiernes Mandater ud, saa var Forholdet klart nok, saa var det vel i og for